

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
دفترخانه شورای عالی آمایش سرزمین

اسناد آمایش ۳۱ استان کشور

مُصوب شورای عالی آمایش سرزمین ۱۳۹۹/۱۲/۱۱

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرخاژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورایعالی آمایش سرزمین

۳.....	سند آمایش استان گلستان.....
۳۶.....	سند آمایش استان گیلان.....
۶۹.....	سند آمایش استان سمنان.....
۹۰.....	سند آمایش استان مازندران.....
۱۲۵.....	سند آمایش استان اردبیل.....
۱۵۱.....	سند آمایش استان آذربایجان غربی.....
۱۷۵.....	سند آمایش استان آذربایجان شرقی.....
۲۰۴.....	سند آمایش استان کردستان.....
۲۳۳.....	سند آمایش استان ایلام.....
۲۵۶.....	سند آمایش استان لرستان.....
۲۸۱.....	سند آمایش استان کرمانشاه.....
۳۰۰.....	سند آمایش استان همدان.....
۳۱۹.....	سند آمایش استان چهار محال و بختیاری.....
۳۳۵.....	سند آمایش استان خوزستان.....
۳۵۷.....	سند آمایش سرزمین استان اصفهان.....
۳۹۷.....	سند آمایش استان کهگیلویه و بویراحمد.....
۴۲۶.....	سند آمایش استان فارس.....
۴۴۷.....	سند آمایش استان بوشهر.....
۴۷۸.....	سند آمایش استان قم.....
۵۰۱.....	سند آمایش استان البرز.....
۵۱۹.....	سند آمایش استان تهران.....
۵۴۳.....	سند آمایش استان قزوین.....
۵۶۷.....	سند آمایش استان مرکزی.....
۵۹۴.....	سند آمایش استان زنجان.....
۶۲۳.....	سند آمایش استان سیستان و بلوچستان.....
۶۵۴.....	سند آمایش استان یزد.....
۶۸۸.....	سند آمایش استان کرمان.....
۷۲۶.....	سند آمایش استان هرمزگان.....
۷۴۸.....	سند آمایش استان خراسان جنوبی.....
۷۸۲.....	سند آمایش استان خراسان رضوی.....
۸۱۲.....	سند آمایش استان خراسان شمالی.....

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورایعالی آمایش سرزمین

به استناد جزء یک بند الف ماده ۲۶ قانون برنامه ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران و ماده ۳۲ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور؛ شورایعالی آمایش سرزمین در جلسه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱، سند آمایش استان زنجان در افق ۱۴۱۰ را در دو قسمت راهبردی و اجرایی به شرح زیر تصویب نمود:

سند آمایش استان زنجان

ماده ۱- تعاریف و مفاهیم

در این سند اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

شورایعالی: شورایعالی آمایش سرزمین

دبیرخانه: دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین

اهداف بنیادین توسعه فضایی استان: اهداف بنیادین غایت خواست های جامعه در حوزه های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و زیست محیطی بوده که در قالب رویکرد تفکر ارزشی و مبتنی بر ارزش ها و آرمان های حاکم بر جامعه، احکام و الزامات اسناد فرادست ملی - منطقه ای، شناخت قابلیت ها و احصاء مسائل جامعه استخراج شده و مبنایی برای طراحی چشم انداز توسعه استان می باشد.

نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه ای: نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه ای مبتنی بر تحلیل روندها و گرایشات پیشین، الزامات اسناد فرادست ملی و منطقه ای و بررسی دقیق بر روی منابع، استعدادها و شایستگی های بالقوه یا بالفعل و نیز تخصص ها و مزیت های فعلی یا آتی استان در دو سطح جداگانه ملی و منطقه ای (متناسب با شعاع عملکردی هر نقش یا تخصص) شناسایی و تعریف می شود.

چشم انداز توسعه استان و مأموریت های آن: چشم انداز، تصویر آینده مطلوب و دلپذیر یک جامعه بوده که باورپذیری، شفافیت، جذابیت، یکپارچگی، جامعیت و برانگیزانندگی آن، سبب اجماع، ترغیب و جهت دهی به همه نیروهای توسعه در راستای تحقق آن می شود. چشم انداز توسعه استان مبتنی بر الزامات اسناد فرادست ملی - منطقه ای، اهداف بنیادین، عدم قطعیت های شناسایی شده، شناخت قابلیت ها و احصاء مسائل استان، دیدگاه های نخبگان و مقامات ارشد استانی و منبعث شده از نقاط لنگرگاهی (عملکردهای اصلی استان، آوازه یا برند استان و ...) در چارچوب رویکرد آینده نگاری استخراج می شود. مأموریت های توسعه استان نیز منبعث از سازوکار شناسایی اهداف بنیادین و استخراج چشم انداز، بازتاب دهنده جهت گیری ها و تخصص های توسعه استان و عرصه ها یا قلمروهای اولویت دار توسعه استان می باشد.

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

راهبردهای پابرجا: راهبردهای پابرجا راهبردهایی هستند که می‌تواند پاسخگوی آینده‌های متعدد ممکن باشد، بدون آن که در برخی آینده‌ها، موجب خسارت شدیدی شود. در سند آمایش استان، این راهبردها، راهبردهایی هستند که مبتنی بر کاربست تکنیک سناریونگاری، از بیشترین پابرجایی (ثبات، کارایی و کاربردپذیری) در تمامی سناریوهای مختلف توسعه فضایی استان و زمینه‌سازی تحقق سازمان فضایی افق توسعه یافتگی استان برخوردار هستند.

شکل‌بندی کلان نظام فضایی: شکل‌بندی کلان نظام فضایی یا همان طرح پایه آمایش استان، مبتنی بر راهبردهای پابرجا و استنتاج الزامات فضایی این راهبردها، قلمروهای اصلی و مراکز عمده زیست و فعالیت، شبکه‌های اصلی زیربنایی و کریدورهای ارتباطی و قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت و استقرار جمعیت و قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت و استقرار جمعیت استان را مشخص می‌نماید.

تخصص‌ها و اولویت‌های توسعه استان: تخصص‌های نواحی (مناطق) استان در قالب گداهای تفصیلی تر فعالیت‌ها و عرصه‌های اولویت‌دار توسعه در این نواحی (مناطق) در راستای شکل‌بندی کلان نظام فضایی طرح می‌گردد. سیاست‌های سرزمینی توسعه بخش‌ها در استان: مجموعه اقدامات و دستورالعمل‌های معینی که در جهت رسیدن به هدف یا اهداف موردنظر در برنامه آمایش استان، در چارچوب‌های راهبردهای مشخص شده تعیین و به اجرا گذاشته می‌شود.

تصویر سازمان فضایی استان در افق توسعه یافتگی: از رویهم گذاری لایه‌های مختلف شکل‌بندی الگوی استقرار فعالیت‌ها، الگوی نظام سکونتگاهی، الگوی نظام خدمات اجتماعی، الگوی نظام خدمات برتر، الگوی شبکه‌های زیربنایی به همراه لایه‌های پایه نظیر لایه‌های پهنه‌بندی‌های طبیعی، تقسیمات کشوری و ... تصویر شکل‌بندی سازمان فضایی استان را شکل می‌گیرد.

برنامه‌های اجرایی آمایش استان: مجموعه‌ای از طرح‌ها و پروژه‌های هماهنگ و هم‌راستا که در چارچوب یک برنامه (بخشی یا سرزمینی) شکل می‌گیرند و با اجرای آن‌ها در چارچوب جهت‌گیری‌های کلان و روش‌های اجرایی از پیش اندیشیده شده، هدف‌های برنامه آمایش استان محقق می‌شود.

آب قابل برنامه‌ریزی: سهم آب استان از منابع آب تجدیدپذیر حوضه‌های آبریز درجه ۲ سی گانه کشور که استان یکی از ذینفعان آن حوضه آبریز بوده و یا از طریق طرح‌های انتقال بین حوضه‌ای، منابع آب به استان منتقل می‌شود. منابع آب قابل برنامه‌ریزی شامل منابع متعارف (سطحی و زیرسطحی) و منابع آب غیرمتعارف (پساب و منابع آب شور و لب شور درون سرزمینی و منابع آب نمک‌زدایی دریا) می‌باشد.

ماده ۲- سند راهبردی آمایش استان زنجان به قرار زیر است:

۲۲-۱- اهداف بنیادین

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- سرزمین آرایبی بدون سرزمین آلابی
- ارتقای شاخص‌های توسعه‌ی انسانی، سرمایه اجتماعی، هویت فرهنگی و احیای میراث معنوی متناسب با مقتضیات و قابلیت‌های توسعه‌ی استان
- ایجاد تعادل در توزیع جمعیت و فعالیت متناسب با تنگناها و توان‌های توسعه‌ی پایدار منابع طبیعی و ظرفیت تحمل زیست‌بوم‌ها
- تأمین و تجهیز و حفظ منابع تولید در استان
- تأمین زیرساخت‌های تولید و سکونت در استان
- ارتقای درآمد و تولید سرانه استان در مقایسه با کشور
- تقویت نقش استان در تعاملات منطقه‌ای، ملی و فراملی
- ایجاد زمینه‌های تغییر در نظام مدیریتی استان از بخشی‌نگری به تفکر سیستمی و نگاه آمایشی
- ارتقاء سطح امنیت استان از طریق بکارگیری الزامات دفاعی، امنیتی، پدافند غیرعامل و مدیریت بحران در برنامه‌های توسعه‌ای استان

۲۲-۲- نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای

نقش استان در تقسیم کار ملی

علم و فناوری

- نقش بین‌المللی مراکز آموزش عالی و پژوهشی استان با ارتقای سطح دانشگاه‌های زنجان، تحصیلات تکمیلی علوم پایه و علوم پزشکی به تراز بین‌المللی و گسترش تولیدات دانش بنیان

نظام سکونتگاهی

- شهر زنجان به عنوان یکی از شهرهای برتر در سلسله مراتب سکونتگاه‌های شهری کشور
- جاذب جمعیت، سرمایه و فعالیت به ویژه از کلان‌شهرها و استان‌های مجاور

حمل و نقل

- مرکز لجستیک (نقطه آمادی) در کشور و هاب هوایی در فرودگاه زنجان

صنعت و معدن

- فرآوری مواد معدنی و فلزات اساسی (روی) در شهرستان‌های زنجان و ماهنشان
- صنایع نساجی (بافندگی - تولید پوشاک)، صنایع غذایی، تبدیلی و تکمیلی و صنایع کفش
- قطب صنایع برق و فناوری اطلاعات
- امن‌ترین و سهل‌ترین مرکز شروع و ایجاد کسب و کار در کشور

کشاورزی

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- مرکز استقرار شرکت های دانش بنیان، فنی - مهندسی و خدماتی کشاورزی
- استان برتر در تولید محصولات کشاورزی سالم
- تولید کننده محصولات زیتون، زردآلو، پیاز و سیر
- یکی از استان های برتر در زراعت چوب و تولید و استقرار ارس
- مرکز تولید جوجه یکروزه و گوشت بوقلمون
- مرکز تولید دام سبک پر بازده (به ویژه گوسفند نژاد افشاری)

بازرگانی

- قطب صادراتی صنایع دستی با برندهای مس، چاقو، ملیله، چاروق و فرش بیدگینه
- مرکز مبادلات منطقه ای شمالغرب کشور
- صادر کننده محصولات غذایی و کشاورزی

خدمات برتر

- مرکز ابر رایانه کشور و مرکز تصویر نگاری الکترونی خاورمیانه
- مرکز ارائه خدمات تخصصی و فوق تخصصی درمان و سلامت در شهر زنجان
- مرکز ارائه خدمات تخصصی سلامت خیری در شهر زنجان

گردشگری

- قطب گردشگری آیینی و مذهبی (پایتخت شور و شعور حسینی) در زنجان
- گردشگری بوم گردی، گردشگری سلامت، زمین گردشگری (ژئوتوریسم در طارم - ماهنشان) و گردشگری روستایی و کشاورزی

- گردشگری فرهنگی - تاریخی و طبیعی

نقش استان در تقسیم کار منطقه ای

علم و فناوری

- یکی از قطب های علمی منطقه هفت و شمال غرب کشور
- مدیریت و تصمیم گیری
- پشتیبان لجستیک حوادث غیر مترقبه در شمالغرب

کشاورزی

- تولید لوبیا، سیب، انار، انجیر، انگور و سیب زمینی
- تولید ماهی سرد آبی، مرغ، جوجه یکروزه مرغ تخمگذار، پرورش ملکه زنبور عسل

صنعت و معدن

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- مرکز تولید و فرآوری مواد معدنی
- مرکز تولید و فرآوری محصولات توتون و تنباکو
- حمل و نقل و بازرگانی**

- ارائه کننده خدمات حمل و نقل بین المللی
- تسهیل گر ارتباطات منطقه شمالغرب با مناطق غربی و شمالی

۲۲-۳- چشم انداز توسعه استان

زنجان در افق چشم انداز استانی است با هویت اصیل ایرانی- اسلامی؛ برخوردار از شرایط مناسب زندگی؛ بهره‌مند از زیرساخت فعالیت‌های کشاورزی، صنعتی و معدنی، خدمات بازرگانی و گردشگری؛ ساختاری همگرا با توسعه پایدار و توازن نسبی در توزیع جمعیت و فعالیت در پهنه جغرافیایی؛ پویا و سازنده در تعاملات منطقه‌ای، ملی و فراملی.

ویژگی‌های استان زنجان در افق چشم انداز با رعایت الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی و پدافند غیرعامل به صورت زیر ترسیم گردیده است:

- دارای اقتصادی دانش‌بنیان و صادرات محور با جایگاه برتر در کشاورزی، صنعت، معدن و گردشگری؛
- ارائه کننده خدمات نوین بازرگانی و پشتیبان صادرات در مرکز و شمال غرب کشور (آمادی)؛
- ایفاگر نقش فعال و سازنده در تعاملات ملی و فراملی؛
- استانی پایدار و ایمن در برابر آسیب‌های اجتماعی، مخاطرات و سوانح طبیعی و مناسب زیست و مهاجرپذیر؛
- مرکزی برای ارائه خدمات تخصصی و فوق تخصصی درمانی در سطوح ملی و بین المللی و گردشگری سلامت؛
- دارای پیوندهای قوی بین بخشی زمینه ساز شرایط بهینه فعالیت و زیست با تأکید بر مناطق دورافتاده و کمتر توسعه یافته؛

- برخوردار از خوشه‌های صنعتی به ویژه در صنایع شیمیایی، معدنی، برق و الکترونیک و فناوری اطلاعات.

۲۲-۴- ماموریت‌های توسعه استان

- توسعه اقتصاد کشاورزی، صنعتی و معدنی مبتنی بر توان محیطی و طبیعی؛
- ساماندهی و تعادل بخشی به استقرار جمعیت و فعالیت در پهنه استان، متعادل سازی سلسله مراتب سکونتگاهی در حوزه جمعیت، فعالیت و خدمات رسانی؛

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- تعادل بخشی به روند رشد و توزیع جمعیت با هدف مهاجرپذیری استان از طریق رفع تنگناهای شبکه‌های زیر بنایی، سکونتگاهی، تولید و خدمات؛
- افزایش نرخ رشد جمعیت و جلوگیری از کاهش جمعیت روستایی؛
- مدیریت مصرف بهینه منابع آب و انرژی از طریق کنترل عوامل هدر رفت و کاهش مصرف؛
- کنترل سطح آب‌های زیرزمینی و سرعت بخشی به روند مهار آب‌های سطحی قابل استحصال؛
- حفاظت و ارتقاء جایگاه منابع طبیعی و زیستی و تعدیل روند کنونی کاهش تنوع زیستی؛
- مدیریت بهینه پسماندها و پساب‌های کشاورزی، صنعتی، معدنی و خانگی؛
- افزایش سهم استفاده از انرژی‌های پاک و کنترل مصرف نهایی انرژی؛
- حفاظت و کنترل فرسایش خاک و آلودگی‌های آب، هوا، خاک و پرتو متاثر از فعالیت و زیست؛
- توسعه اقتصاد دانش‌بنیان و تقویت مراکز علم و فناوری با تأکید بر فناوری‌های زیستی و ریزفناوری؛
- ارتقای مهارت‌های فنی، حرفه‌ای و تحصیلات عالی جمعیت فعال استان؛
- توسعه نهاد‌های اجتماعی مردم‌مدار، کارآمد، مشارکت‌جو و مسئولیت‌پذیر؛
- تقویت قانون‌گرایی، انضباط اجتماعی، وجدان کاری، خودباوری و روحیه کارجمعی با هدف ارتقاء سرمایه اجتماعی؛
- کنترل نرخ بیکاری و افزایش نرخ مشارکت زنان؛
- توسعه کشاورزی سالم با تأکید بر رعایت الگوی کشت مصوب؛
- ارتقاء بهره‌وری عوامل تولید در بخش کشاورزی؛
- اصلاح الگو و ساختار دامداری‌ها بر پایه فناوری نوین؛
- بهبود وضعیت مراتع و کاهش تعداد دام‌ها و توسعه دامداری‌های صنعتی؛
- توسعه کشت محصولات در محیط‌های کنترل شده (گلخانه‌ها و ...)
- توسعه صنایع با فناوری‌های برتر و غیر آلاینده؛
- تقویت خوشه‌های صنعتی، زنجیره‌های تولید و توسعه صنایع فرآوری مواد معدنی و صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی، انبارداری، حمل‌ونقل بین‌المللی؛
- افزایش ظرفیت بازار کار و سرمایه و تولید از طریق رشد اقتصادی؛
- توانمندسازی بخش خصوصی و تعاونی و توسعه صادرات و تجارت الکترونیک؛
- توسعه اقتصاد گردشگری بر پایه بوم‌گردی، زمین‌گردشگری، سلامت، تاریخی، باستانی و فرهنگی.

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

۲۲-۵- راهبردهای پابرجا

- ارتقای فرهنگ عمومی با هدف حفظ و پایداری منابع طبیعی و زیست محیطی؛
- بهره‌گیری از ویژگی‌های مساعد اقلیمی برای توسعه کشاورزی، بوم‌گردی، زمین‌گردشگری برای پذیرش نقش و عملکردهای ملی و منطقه‌ای؛
- تثبیت و ساماندهی مالکیت اراضی کشاورزی و منابع طبیعی و بهبود وضعیت سطح پوشش گیاهی استان؛
- استفاده از ذخایر ارزشمند گیاهی برای توسعه صنایع غذایی و دارویی؛
- بهره‌مندی از جاذبه‌های روستایی برای توسعه گردشگری روستایی و گردشگری کشاورزی؛
- اصلاح و انطباق ساختار مدیریتی بر پایه الگوی مدیریت آمایش و توانمندسازی ساختار مدیریت با طراحی و تدوین نظام پایش و ارزشیابی یکپارچه و جامع توسعه پایدار؛
- تحول در نظام مدیریت و برنامه‌ریزی از بخشی به فرابخشی و بین بخشی؛
- گسترش فضاهای فراغتی فرهنگی و هنری؛
- تقویت سرمایه اجتماعی و گسترش روحیه تعاون و مشارکت عمومی در عرصه‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی؛
- توسعه دولت الکترونیک و کاهش تصدی‌گری دولت در امور اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی؛
- توسعه نقش و جایگاه زنان در سطوح تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری؛
- توسعه فرصت‌های سرمایه‌گذاری و فراهم نمودن زمینه‌های تشویق و جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی؛
- افزایش توان رقابتی و توسعه زیرساخت‌های صادراتی؛
- گسترش پیوندهای اقتصادی درون‌استانی و بین منطقه‌ای؛
- توسعه واحدهای صنایع تبدیلی، تکمیلی و غذایی؛
- ساماندهی و تعادل بخشی سازمان فضایی و استقرار بهینه جمعیت و فعالیت؛
- بسترسازی جذب سرریز جمعیت و فعالیت از استان‌های همجوار؛
- اتصال قطب‌های تولید کشاورزی، صنعت و معدن به شبکه حمل‌ونقل و افزایش پیوندها با استان‌های همجوار؛
- توسعه زیرساخت‌های بوم‌گردی، زمین‌گردشگری، گردشگری تاریخی، باستانی و فرهنگی؛
- توسعه تعاملات اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی استان زنجان در منطقه شمال غرب کشور؛
- توانمندسازی عوامل مدیریت و بهره‌برداری از منابع طبیعی؛

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- توسعه و تجهیز یکپارچه مراکز زیست و فعالیت در دشت‌های استان متناسب با جایگاه هر سکونتگاه در سلسله مراتب؛

- تعیین و حفظ حرایم کمی و کیفی و کنترل عوامل آلاینده منابع آب در استقرار مراکز زیست و فعالیت؛

- افزایش پیوستگی نظام شهری استان با استان‌های همجوار از طریق شهرهای واقع در مناطق حاشیه‌ای؛

- جلوگیری از قطبی شدن نظام شهری استان و تبدیل الگوی تک مرکزی کنونی به الگوی چندمرکزی؛

- ارتقای نقش و کارکرد شهر زنجان در نظام سلسله مراتب شهری کشور؛

- ترمیم گسست موجود و تعادل بخشی کالبدی-کارکردی به نظام سلسله مراتب سکونتگاهی استان با تقویت نقش و عملکرد شهرهای متوسط و کوچک اندام؛

- بازآفرینی و روزآمدسازی معماری بناها و ساخت و سازهای سکونتگاههای شهری و روستایی؛

۲-۶- شکل‌بندی کلان نظام فضایی استان (تصویر چشم‌انداز توسعه استان)

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت و استقرار جمعیت

قلمروهای اولویت‌دار استقرار جمعیت

- شهر زنجان با هدف تقویت جایگاه آن در نظام شهری کشور و تبدیل به مرکزی برای جذب سرریز جمعیت و نیروی فعال مازاد استان‌های همجوار به‌ویژه کلان‌شهر تهران و شهرهای بزرگ منطقه؛

- تقویت نقش شهرهای متوسط و کوچک اندام با هدف تعادل کالبدی، کارکردی نظام سلسله‌مراتب سکونتگاهی؛

- مراکز منظومه‌ها، مجموعه‌ها و مراکز حوزه‌های عمران روستایی به‌عنوان قلمروهای اولویت‌دار استقرار جمعیت روستایی با هدف تعادل بخشی به ساختار سلسله‌مراتبی سکونتگاهی روستایی.

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت های بخش کشاورزی

- محدوده‌های کشت دیم موجود در پهنه استان با تاکید بر حفظ منابع پایه؛

- محدوده‌های کشت آبی موجود در پهنه استان

- توسعه زیرساخت‌های کشت در محیط‌های کنترل شده (مجموع‌های گلخانه‌ای)؛

- فعالیت‌های آبرزی پروری پشت دریاچه سدها

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی

- شهرستان‌های ماهنشان، زنجان و ابهر و کلیه شهرک‌های صنعتی در پهنه استان.

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت‌های بخش خدمات

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- محور ابهر- زنجان ارائه‌ی خدمات فرا استانی و بین‌المللی و شهر زنجان اولویت استقرار خدمات برتر حمل‌ونقل بین‌المللی، صادرات و واردات، بازاریابی، گمرک، بورس و خدمات تجاری بزرگ‌مقیاس؛
- شهرهای زنجان، ابهر، خرمدره، هیدج، صابین قلعه، سلطانیه و قیدار؛
- محور سلطانیه- قیدار- زرین رود برای استقرار خدمات پشتیبان بخش‌های کشاورزی و گردشگری؛
- محور زنجان- دندی استقرار فعالیت‌های خدمات پشتیبان تولید صنایع معدنی؛
- کانون‌های شهری مستقر در شهرستان طارم برای توسعه‌ی فعالیت‌های خدمات پشتیبان بخش کشاورزی؛
- مراکز شهری پرجمعیت استان برای استقرار خدمات سطح برتر، مراکز منظومه‌های روستایی برای استقرار خدمات پشتیبان تولید و خدمات تخصصی (خدمات مالی، اعتباری، بهداشتی، درمانی و فنی و حرفه‌ای)، مراکز مجموعه‌های روستایی استقرار خدمات پشتیبان تولید و صنایع تبدیلی و فراوری محصولات کشاورزی؛
- شهرستان طارم توسعه‌ی انواع گردشگری طبیعی و تاریخی، شهرستان ماهنشان توسعه‌ی فعالیت‌های بوم‌گردی و زمین‌گرد شگری، شهرستان خداآبند (غار کتله خور و بقعه قیدار نبی(ع)) متصل‌کننده‌ی جاذبه‌های تاریخی دارای شهرت جهانی (گنبد و ارگ سلطانیه) به جاذبه‌های گردشگری استان همدان (غار علی‌صدر)، شهرستان سلطانیه گردشگری تاریخی و بوم‌گردی، شهرستان زنجان در گردشگری تاریخی، فرهنگی و مذهبی (شامل بازار، مردان نمکی و حسینیه و زینبیه اعظم)

قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت و استقرار جمعیت

محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های ناشی از قوانین و مقررات (از جمله حرایم رودخانه‌ها، حرایم امنیتی-حفاظتی و ...)

قلمروهای نامناسب استقرار جمعیت

- محدوده‌های منطبق بر مخاطرات طبیعی شامل زلزله‌خیزی بالا، لغزش، رانش و سیل‌خیزی در پهنه استان، دارای محدودیت برای استقرار جمعیت می‌باشد. این محدوده‌ها مشتمل بر بخش‌های شمالی شهرستان طارم، بخش‌هایی از غرب و جنوب شهرستان ماهنشان و محدوده‌هایی از جنوب شهرستان زنجان، ابهر، خرمدره، قیدار و ایجرود و سلطانیه انطباق یافته است.

قلمروهای دارای محدودیت توسعه فعالیت (کشاورزی، صنعت، معدن و خدمات)

- بخش‌هایی از شهرستان طارم، شمال غربی، غرب و جنوب شهرستان زنجان و گستره‌هایی از شهرستان ماهنشان، بخش‌های جنوبی و جنوب غربی شهرستان ایجرود و بخش‌های جنوبی شهرستان خداآبند به سبب فرسایش بالای خاک

- محدوده‌های دارای پوشش گیاهی طبیعی با گرایش منفی شامل مراتع شهرستان طارم، ماهنشان، زنجان و خداآبند

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- قلمروهای دارای محدودیت به سبب ارزش‌های زیست‌محیطی به مساحت حدود ۵۰۰ هزار هکتار (حدود ۲۳ درصد مساحت استان) در مناطق حفاظت‌شده (سرخ‌آباد و ماهنشان) و پناهگاه حیات وحش و منطقه شکار ممنوع استان

- اراضی درجه ۱ و ۲ کشاورزی برای فعالیت‌های غیرکشاورزی
ماده ۳- سند اجرایی آمایش استان زنجان به قرار زیر است:

۳-۱- تخصص‌ها و اولویت‌های توسعه استان

منطقه‌ی برنامه‌ریزی زنجان، ابهر، خرمدره، سلطانیه

- پهنه‌ی اصلی توسعه کشاورزی به دلیل وجود زمین‌های مناسب زراعت آبی، قرارگیری در محور اصلی و ممتاز تجهیز یافته استان و استقرار بازارهای عمده‌ی مصرف محصولات کشاورزی، استقرار واحدهای پرورش مرغ تخمگذار، پولت و مرغ گوشتی و بوقلمون؛

- محور درجه ۱ توسعه صنعتی استان برای استقرار صنایع بالادستی بزرگ مقیاس با فن‌آوری بالا به منظور اجرای هم‌زمان طرح‌های متعادل سازی توسعه‌ی صنعتی و کشاورزی و تحریک توسعه‌ی صنعتی مناطق دیگر استان؛

- توسعه کانون‌های صنعتی حوزه شهر زنجان، حدفاصل شهرهای ابهر و هیدج، کانون صنعتی ذاکر، بناب و محدوده‌ی شهر سلطانیه؛

- محور درجه ۱ خدماتی جهت استقرار خدمات بازرگانی برتر و نوین با عملکرد ملی و بین‌المللی؛

- خدمات حمل‌ونقل و انبارداری کالا، خدمات پشتیبان گردشگری؛

- خدمات حمل‌ونقل جاده‌ای بزرگ مقیاس، خدمات مربوط به شبکه‌های مخابراتی و اطلاعاتی، توسعه‌ی پایانه‌ها و خدمات برتر مشاوره؛

- محور گردشگری ممتاز درجه ۱ شمالی، جنوبی در پیوند با استان‌های گیلان و همدان برای توسعه گردشگری طبیعی، تاریخی و فرهنگی، بوم‌گردی و زمین‌گردشگری، گردشگری شهری و روستایی؛

- محور گردشگری عبوری درجه ۱ شرقی، غربی استان در پیوند با کلان‌شهرهای تهران و تبریز به منظور افزایش ماندگاری گردشگران عبوری؛

- پهنه‌ی ثقل استقرار زیرساخت‌ها و خدمات گردشگری برتر استان (منطقه پیشاهنگی توسعه گردشگری استان) در محل انطباق دو محور درجه ۱ گردشگری استان (محور شمالی، جنوبی و شرقی و غربی) جهت استقرار خدمات گردشگری برتر به‌ویژه در حوزه تبلیغات و اقامت و پذیرایی.

منطقه‌ی برنامه‌ریزی طارم

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- محور اصلی توسعه کشاورزی در دشت رودخانه‌ای طارم پیرامون رودخانه قزل‌اوزن و دره‌های رودخانه‌ای منتهی به آن جهت تولید محصولات خاص و استراتژیک کشاورزی، پرورش زنبورعسل، کرم ابریشم و پرورش طیور؛
  - محور درجه ۲ توسعه صنعتی مستقر در محدوده گیلوان تا چورزق با اولویت استقرار صنایع مزیت‌دار تبدیلی کشاورزی منطقه طارم در تولید محصولات استراتژیک و صنایع دارای برد ملی و فراملی؛
  - محور درجه ۲ خدماتی زنجان، تهم، چورزق، گیلان جهت استقرار خدمات پشتیبان گردشگری به‌ویژه در حوزه خدمات بین‌راهی و مراکز اقامت و پذیرایی با تاکید بر کانون‌های پرجاذبه گردشگری روستایی؛
  - محور درجه ۲ خدماتی پیرامون رودخانه قزل‌اوزن جهت ایجاد و توسعه‌ی مراکز خدمات پشتیبان کشاورزی بزرگ‌مقیاس با عملکرد استانی و ملی در زمینه‌ی فعالیت‌های انبارداری، ایجاد مراکز خدمات بازاریابی و خرید و فروش و حمل و نقل محصولات کشاورزی با اولویت استقرار در نقاط شهری و روستاهای مرکزی و ایجاد مراکز آموزشی و پژوهشی کشاورزی و ایجاد و توسعه‌ی مراکز خدمات پشتیبانی گردشگری به‌ویژه در زمینه‌ی اقامت و پذیرایی و تورگردانی؛
  - محور گردشگری ممتاز (درجه ۱ شمالی، جنوبی) جهت استقرار فعالیت‌های بوم‌گردی و در مرتبه‌های بعد گردشگری تاریخی و فرهنگی و گردشگری روستایی؛
  - محور گردشگری طبیعی، تاریخی منطقه طارم (درجه ۲) پیرامون رودخانه قزل‌اوزن جهت پیوند با منطقه گردشگری استان‌های شمالی کشور؛
- منطقه‌ی برنامه‌ریزی خدابنده، ایجرود**
- محدوده‌ی اصلی توسعه کشاورزی در پیوند سه دشت مهم گل‌تپه زرین‌آباد، دشت قیدار و دشت سجاس زرین‌آباد؛
  - استقرار واحدهای صنعتی و تولیدی گوشت قرمز و شیر در خدابنده و توسعه واحدهای پرورش طیور در شهرستان ایجرود و توسعه واحدهای پرورش بز؛
  - کانون (شهرک) توسعه صنعتی زرین‌آباد در شهرستان ایجرود جهت برقراری پیوندهای صنعتی با شهر زنجان جهت احداث صنایع مادر و بزرگ‌مقیاس در منطقه، از جمله مجتمع پتروشیمی و شهرک صنعتی خصوصی مربوط به آن و کارخانه سیمان خمسه با توجه به وجود زمینه ایجاد زنجیره‌های صنعتی و استقرار صنایع و فعالیتهای مرتبط با بخش کشاورزی شامل صنایع غذایی، فراوری، بسته‌بندی و مراکز انبار و سردخانه؛
  - کانون صنعتی خمسه در منطقه بزینره‌ود با اولویت استقرار صنایع پشتیبان کشاورزی به‌عنوان یکی از مناطق حاشیه‌ای استان با حداقل مراکز صنعتی و مراکز خدماتی پشتیبان تولید و همچنین قرارگیری در محور توسعه

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمايش سرزمین

شورای عالی آمايش سرزمین

- کشاورزی پیشنهادی و وجود مزیت نسبی در منطقه بزینه رود و شهر زرین رود در زمینه ی تولید ماشین آلات و تجهیزات کشاورزی و صدور آن به استان های هم جوار ؛
- محور درجه ی ۲ زنجان، زرین آباد منتهی به استان کردستان با قابلیت پذیرش نقش های صنعتی شهر زنجان و تمرکززدایی صنعتی از آن با اولویت صنایع با برد ملی و منطقه ای و درون استانی ؛
  - محور صنعتی درجه ی ۲ سلطانیه، قیدار، زرین رود با اولویت استقرار صنایع وابسته یا پشتیبان کشاورزی با توجه به انطباق این محور با محدوده ی توسعه ی کشاورزی (گرماب، زرین رود، دو تپه، سجاس، زرین آباد) با اولویت استقرار صنایع با بُرد منطقه ای و محلی ؛
  - محور درجه ۳ قیدار، ابهر به عنوان جهت توسعه صنعتی در پیوند با بخش کشاورزی این منطقه با اولویت استقرار صنایع با برد منطقه ای و محلی ؛
  - محورهای درجه ۴ توسعه صنعتی سجاس، زرین آباد با اولویت صنایع متکی بر مزیت های نسبی منطقه در بخش کشاورزی با برد منطقه ای و محلی ؛
  - محورهای درجه ۴ توسعه صنعتی قیدار، خورخوره در شهرستان خدابنده با اولویت صنایع متکی بر مزیت های نسبی منطقه در بخش کشاورزی با برد منطقه ای و محلی ؛
  - کانون توسعه صنعتی زرین آباد (واقع در محور درجه ۲ توسعه صنعتی) جهت تمرکززدایی صنعتی از منطقه ی زنجان، ابهر ؛
  - کانون توسعه صنعتی شهر قیدار (واقع در محور درجه ۲ توسعه صنعتی) با اولویت صنایع پشتیبان بخش کشاورزی و فعالیت های وابسته ؛
  - محور درجه ۲ خدماتی سلطانیه، قیدار، زرین رود جهت استقرار خدمات پشتیبان کشاورزی و فعالیت های وابسته در مقیاس بزرگ، برتر و مدرن با عملکرد ملی و استانی و خدمات پشتیبان گردشگری درجه ۲ برای گردشگران عبوری به ویژه در حوزه خدمات گردشگری بین راهی، اقامت و پذیرایی و برخی خدمات پشتیبان گردشگری تورگردانی و آژانس های مسافرتی و گردشگری با اولویت استقرار در نقاط شهری به ویژه شهر قیدار و ایجاد و توسعه ی مراکز و مؤسسات ارائه ی خدمات حمل و نقل کالا و جابه جایی مسافر در سطوح ملی و بین المللی ؛
  - محور درجه ۲ خدماتی زنجان، بیجار جهت استقرار مراکز خدمات حمل و نقل کالا با عملکرد استانی و ملی ؛
  - محور گردشگری عبوری زنجان، ایجرود (محور گردشگری درجه ۲) جهت پیوند محورهای گردشگری درجه ۱ استان زنجان به استان کردستان و آذربایجان غربی واقع در منطقه ۳ گردشگری کشور ؛

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- محور گردشگری فرعی درجه ۳ در محدوده شهر قیدار تا جاذبه های گردشگری استان قزوین ؛
- محور گردشگری تفریحی سد گلابر به عنوان بزرگترین سد استان زنجان در پیوند با جاذبه های تاریخی و طبیعی روستای گلابر.

منطقه ی برنامه ریزی ماهنشان

- توسعه کشت پسته و ایجاد واحدهای پرورش ملکه زنبور عسل ، توسعه پرورش گوسفند نژاد افشاری و مرغ گوشتی و تخم مرغ ؛

- محور درجه ۲ توسعه صنعتی در محدوده زنجان، دندی با اولویت استقرار صنایع معدنی در پیوند با بخش معدن شهرستان ماهنشان و صنایع بالادستی محور درجه ۱ توسعه ی صنعتی و همچنین با اولویت استقرار صنایع با برد ملی به ویژه در بخش صنایع وابسته به معدن؛

- محور درجه ۴ توسعه صنعتی در رودخانه قزل اوزن در شهرستان ماهنشان با اولویت صنایع متکی بر مزیت های نسبی این منطقه در بخش کشاورزی و فعالیت های وابسته با فعالیت های صنعتی با اولویت منطقه ای و محلی ؛
- کانون توسعه ی صنعتی جنوب غرب منطقه ی زنجان، ابهر با اولویت توسعه صنایع معدنی جهت برقراری پیوندهای فضایی در این محدوده ؛

- محور درجه ۲ خدماتی زنجان، دندی جهت استقرار خدمات حمل و نقل کالا در مقیاس منطقه ای و ملی و همچنین برخی خدمات گردشگری به ویژه خدمات بین راهی، خدمات حمل و نقل و جابجایی مسافر، مراکز اقامت و گردشگری ؛

- محور گردشگری زنجان، دندی، تخت سلیمان (محور گردشگری درجه ۲) با انشعاب از محورهای گردشگری درجه ۱ استان و پیوند این محور با یکی از مناطق مهم گردشگری کشور واقع در استان آذربایجان غربی یعنی تخت سلیمان جهت توسعه ی گردشگری منطقه ماهنشان به عنوان یکی از مناطق حاشیه ای استان با اتکا به منابع گردشگری طبیعی، بوم گردی و زمین گردشگری (ژئوتوریسم) و گردشگری تاریخی ؛

- محور گردشگری درجه ۳ با انشعاب از محور گردشگری درجه ۱ شرقی، غربی استان و اتصال با محور گردشگری درجه ۲ زنجان، دندی، تخت سلیمان پس از عبور از ماهنشان جهت توسعه گردشگری طبیعی، زمین گردشگری (ژئوتوریسم) و گردشگری ورزشی به دلیل وجود صخره های طبیعی روستای اندآباد جهت صخره نوردی و سایر جاذبه های گردشگری روستایی و طبیعی.

منطقه ی برنامه ریزی نیک پی

- استقرار زیر ساخت های صنعتی برای تقویت پیوندهای فضایی آن با منطقه کلان شهری تبریز جهت توسعه صنعت به ویژه صنایع وابسته به معادن ؛

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- محور درجه‌ی ۲ توسعه‌ی صنعتی در ادامه محور درجه ۱ توسعه صنعتی استان از شهر زنجان به سمت غرب منتهی به سرچم؛
- محور درجه‌ی ۱ خدماتی در مسیر کریدور بین‌المللی حمل‌ونقل در منطقه‌ی نیک‌پی جهت استقرار مناطق ویژه‌ی اقتصادی و بازرگانی شامل مناطق آزاد تجاری و بازرگانی در مقیاس ملی و فراملی؛
- محور گردشگری عبوری درجه ۱ استان (شرقی، غربی)؛
- محور گردشگری درجه ۳ منطقه سهرین در محدوده شهر زنجان و امتداد کوهپایه‌ای ارتفاعات البرز جنوبی تا شهرستان خلخال واقع در استان اردبیل جهت توسعه گردشگری طبیعی و بوم‌گردی در منطقه حفاظت‌شده سهرین و دشت آهوان سهرین و بخشی از منطقه حفاظت‌شده سرخ‌آباد و همچنین ظرفیت‌های بوم‌گردی منطبق بر گردشگری کوهستان.

۳-۲- سیاست‌های سرزمینی توسعه بخش‌ها در استان

منابع طبیعی و زیست محیطی

- ایجاد امکانات عادلانه و فرصت‌های برابر برای انجام فعالیت‌های مرتبط با توان سرزمین در شهرستان‌های حاشیه‌ای (ماهنشان، ایجرود، طارم و جنوب خدابنده)؛
- استفاده‌ی بهینه از مزیت‌های نسبی مناطق مختلف استان با رعایت ظرفیت برد و تحمل سرزمین؛
- فرهنگ‌سازی برای مصرف بهینه و حفاظت از منابع پایه در فعالیت‌های اقتصادی؛
- شناسایی و احداث سد‌های زیرزمینی
- توسعه‌ی فعالیت‌های آبخیزداری و تغذیه سفره‌های آب زیرزمینی و جلوگیری از بیابان‌زایی؛
- توسعه فناوری‌های پاک و غیرآلاینده؛
- سرمایه‌گذاری و ارائه‌ی مشوق‌های توسعه انرژی‌های پاک و تجدید پذیر؛
- افزایش بازدهی نیروگاه‌ها و کاهش تلفات انرژی الکتریکی در بخش‌های انتقال و توزیع شبکه برق؛
- توسعه‌ی زیرساخت‌های بازیافت زباله و تصفیه‌خانه‌های شهری و روستایی؛
- پیشگیری از آلودگی منابع آب، تخریب مراتع، فرسایش خاک و کاهش تنوع زیستی؛
- کنترل آلودگی‌های زیست‌محیطی فعالیت‌های صنعتی و معدنی با تأکید بر معادن و صنایع سرب و روی استان؛
- ارتقای کمی و کیفی مناطق چهارگانه حفاظت‌شده محیط زیست.

اجتماعی و فرهنگی

- ارتقای سطح تعاملات اجتماعی و فرهنگی درون و برون استانی؛

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمايش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- ارتقای سطح سلامت جامعه، سرمایه اجتماعی و توسعه فعالیت های سازمان های مردم نهاد و خیریه؛
- فرهنگ سازی برای افزایش سرانه ی گذران اوقات فراغت و ورزش همگانی و حرفه ای؛
- کاهش آسیب های اجتماعی و حمایت از گروه های آسیب پذیر؛
- آموزش روستاییان و فرهنگ سازی برای ارتقای بهره وری؛
- افزایش توان و قدرت خرید مردم در استفاده از محصولات و خدمات فرهنگی؛
- کاهش شکاف سطح زندگی شهری و روستایی و مناطق حاشیه ای و محور رشد استان؛
- توسعه ی کیفی سطح علمی مراکز دانشگاهی با هدف پشتیبانی اقتصاد، جامعه و محیط زیست؛
- استفاده از فناوری های نوین اطلاعاتی و ارتباطی در ارتقای سطح فرهنگ، زیست، آگاهی و دانش مردم استان.

- مدیریت و تصمیم گیری

- تفویض اختیار مدیریت به نهادهای غیردولتی و محلی؛
- زمینه سازی اصلاح ساختار نظام مدیریت و اجرایی استان باهدف تلفیق نگرش بخشی و آمایشی؛
- ایجاد نظام ارزیابی و پایش در مدیریت دستگاه های اجرایی استان.

نظام سکونتگاهی

- تقویت نظام چندمرکزی و چندقطبی در سطح استان؛
- ایجاد زمینه های جذب سرریز جمعیت از کلان شهرهای تهران و تبریز به ویژه در شهرهای کوچک اندام استان؛

- استفاده از ظرفیت ها و مزیت های مناطق حاشیه ای استان برای افزایش جمعیت پذیری و خروج از انزوا؛
- تقویت نقش و کارکرد شهرهای کوچک اندام استان به ویژه شهرهای خارج از محور متورم رشد؛
- کنترل حاشیه نشینی و رشد مناطق اسکان غیررسمی در سکونتگاه های شهری.

کشاورزی و دامپروری

- تنظیم ترکیب کشت، توسعه زنجیره های عرضه و توسعه کشاورزی قراردادی و تجاری؛
- ارتقاء بهره وری در تولید محصولات کشاورزی متناسب با توان اکولوژیک و مزیت رقابتی سرزمین؛
- ارتقای سطح مکانیزاسیون و نوین سازی زیرساخت های تولید بخش کشاورزی و دامپروری؛
- توسعه استفاده از زهاب و پساب ها در بخش کشاورزی؛
- ارتقاء دانش، بینش و مهارت بهره برداران بخش؛
- توسعه ی مجتمع های کشت و صنعت و شهرک های تخصصی کشاورزی.

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

صنعت و معدن

- حمایت و ایجاد مشوق‌های تولید محصولات صادرات محور ؛
- توسعه و تقویت زنجیره‌های تولید و خوشه‌های صنایع غذایی، تبدیلی، تکمیلی، دارویی و صنایع معدنی، نساجی، برق و الکترونیک و فناوری اطلاعات، صنایع دستی ؛
- ایجاد و توسعه صنایع و فناوری های بازیافت پسماند؛
- ایجاد زمینه‌های انجام فعالیت‌های اقتصادی مشارکتی در شهرستان‌های حاشیه‌ای با استان‌های هم‌جوار.

بازرگانی

- گسترش زیرساخت‌های توسعه‌ی بازارهای مالی و سرمایه و تنوع بخشی به بازار سرمایه‌ی استان؛
- جلب مشارکت و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی با هدف توسعه‌ی فعالیت‌ها و زیرساخت‌های تولید و صادرات ؛

- توانمندسازی تشکل‌های تولیدی و صادراتی و گسترش تجارت الکترونیک ؛
- تقویت امکانات و زیرساخت‌های مورد نیاز برای توسعه‌ی صادرات محصولات کشاورزی روستایی؛
- گسترش ظرفیت انبارها، سردخانه‌ها و سیلو و ایجاد شبکه‌ی توزیع و باز توزیع ملی کالا (آمد).

گردشگری

- بهره‌مندی بهینه از مزیت بالای مهمان‌پذیری و مهمان‌نوازی استان برای توسعه‌ی گردشگری؛
- ایجاد و توسعه تأسیسات اقامتی، عمومی و تفریحی در کانون‌ها و محورهای گردشگری استان و حمایت از بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری در حوزه‌های گردشگری استان؛
- زمینه‌سازی توسعه‌ی گردشگری سلامت با تأکید بر مناطق خوش آب و هوا و بکر و طبیعی استان؛
- توسعه‌ی گردشگری آیینی و مذهبی با توجه به زمینه‌های فرهنگی استان با برگزاری آیین‌ها و جشنواره‌های بومی؛

- ایجاد فضاها و امکانات گذران اوقات فراغت با تأکید بر فعالیت‌های تفریحی و ورزشی؛
- تقویت و پیوند زیرساخت‌های محورهای گردشگری سلطانیه - کتله خور، زنجان - ماهنشان و زنجان - طارم با استان‌های هم‌جوار؛
- ایجاد مجتمع‌های رفاهی، خدماتی در محورهای گردشگری زنجان ماهنشان، زنجان طارم و سلطانیه کتله خور.

خدمات برتر

- توسعه‌ی خدمات نوین فنی، مهندسی و بازرگانی؛

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- تقویت زیرساخت‌های توسعه‌ی فضای مجازی و ارتباطات الکترونیک؛
- تأمین خدمات پشتیبان تولید در مناطق حاشیه‌ای و کمتر توسعه یافته‌ی استان؛
- توسعه و ساماندهی واحدهای فرآوری، بسته بندی، ذخیره سازی و نگهداری محصولات کشاورزی؛
- افزایش سطح دسترسی ساکنان مناطق حاشیه‌ای به ویژه روستاییان به خدمات بهداشتی، درمانی؛
- بازنگری در سازمان فضایی زیرساخت‌های پشتیبان تولید استان با هدف کاهش عدم تعادل‌های موجود؛
- توسعه و تجهیز خدمات درمانی و تبدیل استان به مرکز ارائه‌ی خدمات سلامت در سطح منطقه و استان‌های هم‌جوار؛
- ارائه‌ی تسهیلات و مشوق‌های لازم برای توسعه‌ی خدمات بهداشتی، درمانی غیردولتی.

حمل و نقل

- تقویت زیرساخت‌های حمل و نقل بین‌المللی و نقش توقفگاهی و منزلگاهی استان؛
- ایجاد پایانه‌های حمل و نقل مسافر و بار و ارتقای عملکرد فرودگاه زنجان؛
- توسعه و تجهیز شبکه‌ی راه و ارتباطات برای افزایش ضریب پیوستگی با استان‌های هم‌جوار شمالی و جنوبی؛
- تقویت پیوندها و زیرساخت‌های ارتباطی مراکز روستایی با شهرهای میانه و کوچک اندام استان.

۳-۳- تصویر سازمان فضایی استان در افق توسعه یافتگی

تخصص‌های اصلی مناطق برنامه‌ریزی و الگوی استقرار فعالیتها در استان

مناطق مستعد توسعه زیرساخت‌ها

- استقرار زیرساخت‌ها و فعالیت‌های مرتبط با صنایع پشتیبان حمل و نقل شامل صنایع خودروسازی، واگن‌سازی، تجهیزات راه آهن و مؤسسات حمل و نقل ملی و بین‌المللی بار و مسافر در محورهای تجهیز یافته امکانات و تسهیلات حمل و نقل و ارتباطات در محدوده شهرهای اصلی استان (زنجان، ابهر، خرمدره و قیدار) و محور ارتباطی زنجان، ابهر؛
- توسعه شبکه ریلی، تقویت امکانات حمل و نقل و گسترش امکانات زیربنایی و شبکه‌های توزیع انرژی و سوخت‌رسانی در مناطق حاشیه‌ای شمالی و جنوبی استان با هدف افزایش ضریب پیوستگی استان با استان‌ها و مناطق هم‌جوار؛
- مناطق مرکزی و جنوبی استان مناسب برای استقرار امکانات و تجهیزات تولید انرژی خورشیدی؛
- توسعه زیرساخت‌های تجهیز یافته انتقال آب و آبیاری و شبکه‌های مدرن آبیاری زهکشی در دشت‌های ابهر خرمدره، سجاس حلب، سلطانیه زنجان، طارم، قیدار، ماهنشان انگوران، گل تپه زرین آباد؛

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

– اجرای عملیات آبخیزداری و آبخوانداری در حوزه های آبخیز استان و طرح های تغذیه مصنوعی و پخش سیلاب ؛

مناطق مستعد توسعه شهری و روستایی

– سکونتگاه های موجود در دشت های ابهر خرمدره، سجاس حلب، سلطانیه زنجان (شهر سلطانیه مطابق با طرح ویژه شهر)، طارم، قیدار، ماهنشان انگوران، گل تپه زرین آباد به عنوان مراکز مستعد جمعیت و فعالیت دارای قابلیت مناسب برای توسعه یکپارچه روستایی ؛

– شهرهای میانه اندام و حاشیه ای استان شامل شهرهای حلب، زرین آباد، دندی و آب بر به عنوان مراکز با عملکرد منطقه ای دارای توان مناسب برای ارائه خدمات به روستاهای موجود در حوزه نفوذ خود و همچنین توان پر کردن خلأ شبکه شهری استان .

مناطق مستعد توسعه فعالیت های کشاورزی

– توسعه فعالیت های کشاورزی نوین (زراعت و باغداری)، آبیاری پروری، دامداری صنعتی و پرورش طیور در دشت های استان شامل دشت های ابهر خرمدره، سجاس حلب، سلطانیه زنجان، طارم، قیدار، ماهنشان انگوران، گل تپه زرین آباد؛

– کشت و پرورش گیاهان دارویی و صنعتی در محدوده ها، عرصه ها و زیست بوم های طبیعی استان .

مهم ترین محدوده های اولویت دار برای توسعه کشاورزی و فعالیت های وابسته :

الف. محدوده های واقع در دشت های گرماب- بزینه رود- دوتپه سفلی- سجاس- زرین آباد- بوغداکندی؛

ب. محور توسعه کشاورزی خطی دشت ابهر- خرمدره و دشت سلطانیه - زنجان؛

ج. محور توسعه کشاورزی خطی دشت رودخانه ای طارم.

محدوده های اولویت دار برای توسعه زراعت آبی:

الف. باریکه های موجود در پیرامون آب های سطحی استان به ویژه در پیرامون ابهر رود و زنجانرود؛

ب. اراضی پیرامون رودخانه بزینه رود واقع در جنوب شهرستان خدابنده؛

ج. نوارهای خطی پیرامون رودخانه های خرارود، سجاس رود و قزل اوزن.

– محدوده های مناسب زراعت دیم در زمین های زراعی واقع در سه دشت زرین آباد، قیدار و سجاس ؛

– زمین های پیرامون ابهر رود در شهرستان های ابهر و خرمدره مناسب برای فعالیت های باغداری ؛

– مراتع دارای گرایش منفی شدید به ویژه در شهرستان های طارم، زنجان، ماهنشان و ایجرود مناسب برای استقرار دامداری های متمرکز .

مناطق مستعد توسعه فعالیت های صنعتی و معدنی

– شهرستان ماهنشان مناسب برای توسعه صنایع معدنی و واحدهای صنعتی فرآوری مواد معدنی ؛

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دستگاه شورای عالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- دشت‌های هفت گانه استان شامل دشت‌های ابهر خرمدره، سجاس حلب، سلطانیه زنجان، طارم، قیدار، ماهنشان انگوران، گل تپه زرین آباد و مراکز شهرستان‌های طارم، زنجان، ابهر، ماهنشان و خدابنده مناسب برای توسعه صنایع تبدیلی، فرآوری و نگهداری و بسته‌بندی محصولات کشاورزی؛

- شهرستان‌های خدابنده، ماهنشان و طارم پهنه‌های مناسب برای توسعه واحدهای صنعتی فرآوری و بسته‌بندی مواد غذایی؛

- محدوده شهرستان خدابنده از جمله مکان‌های مناسب برای توسعه صنایع دستی فرش و گلیم؛

- شهر زنجان دارای توان و قابلیت توسعه صنایع دستی سنتی شامل چاقو، مليله، چارق، فرش و گلیم.

محدوده‌های مناسب برای گسترش فعالیت‌های صنعتی:

الف. شهرک‌های صنعتی استان؛

ب. محور زنجان- ابهر به عنوان محور درجه ۱ توسعه صنعتی؛

ج. ادامه محور درجه ۱ توسعه صنعتی استان از شهر زنجان به سمت غرب منتهی به منطقه سرچم واقع در غرب استان، محور زنجان- زرین آباد منتهی به استان کردستان، محور سلطانیه- قیدار- زرین رود، محور زنجان- دندی و محور طارم به عنوان محورهای درجه ۲ توسعه صنعتی؛

د. محور قیدار - ابهر به عنوان محور درجه ۳ توسعه صنعتی؛

ر. محور سجاس- زرین آباد، محور رودخانه قزل اوزن در شهرستان ماهنشان و محور قیدار- خور خوره در شهرستان خدابنده به عنوان محورهای درجه ۴ توسعه صنعتی.

مناطق مستعد توسعه خدمات و بازرگانی

- مراکز شهرستان‌های استان و محور زنجان ابهر مناسب برای استقرار خدمات نوین و دانش پایه با تأکید بر توسعه خدمات پشتیبان تولید، بازرگانی، بانکی، بیمه‌ای، حمل و نقل و ترانزیت و فن آوری‌های نوین؛

- شهر زنجان برای ارائه خدمات اجتماعی و خدمات برتر از جمله خدمات مهندسی مشاور، حقوقی، حسابداری، بیمه، مالی، بازاریابی، بورس و خدمات اطلاعات و ارتباطات به ویژه در زمینه بازرگانی و محل مناسب برای توسعه فعالیت‌های دانش پایه از طریق ساماندهی مجموعه‌ای از مراکز علمی، پژوهش و فناوری در قالب پارک علمی و فناوری و مرکز رشد تخصصی و گسترش فعالیت‌های پژوهشی در گرایش‌های اصلی توسعه؛

- محور خدماتی ابهر- زنجان به عنوان محور درجه ۱ خدماتی استان و محور خدماتی سلطانیه- قیدار- زرین رود، محور زنجان - بیجار، محور زنجان- دندی، محور زنجان- تهم- چورزق و محور شهرستان طارم به عنوان محورهای درجه ۲ خدماتی.

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های گردشگری

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

– محدوده‌های دارای ذخیره گاه جنگلی و پوشش گیاهی نادر، بومی و با ارزش ژنتیکی برتر به ویژه در ارتفاعات شمالی و جنوبی رود قزل اوزن در شهرستان طارم، ارتفاعات شمال غربی شهرستان زنجان، ارتفاعات شمال شرقی ماهنشان و ارتفاعات شمال شرقی ابهر و خرمدره مناسب برای توسعه بوم گردی و گردشگری پایدار؛

– محدوده‌ها و عرصه‌های طبیعی (شامل منطقه حفاظت شده انگوران، منطقه حفاظت شده سرخ آباد، پناهگاه‌های حیات وحش و مناطق شکار ممنوع انگوران، خراسان لو، خرمنه سر و فیله خاصه با مساحتی در حدود ۵۰۳۳۲۲ هکتار برابر با ۲۲/۷۱ درصد مساحت استان) به عنوان زیست بوم های طبیعی استان دارای توان بالا برای توسعه کارکردهای بوم گردی و زمین گردشگری (ژئوتوریستی) در مقیاس منطقه‌ای و ملی و مناسب برای ایجاد مراکز پژوهشی و تحقیقاتی زیست محیطی و ژنتیک؛

– محورهای مناسب توسعه گردشگری شامل محورهای زنجان-سلطانیه-قیدار-کته خور-همدان، زنجان-ابهر (محور شرق)، زنجان-مرز میانه (محور غرب)، طارم-تهم-ماسوله و زنجان-دندی-تخت سلیمان، محور گردشگری طبیعی - تاریخی منطقه طارم و محور گردشگری عبوری زنجان-ایجرود؛

– قطب‌های مستعد توسعه فعالیت‌های گردشگری شامل قطب آب بر (قطب شمالی)، قطب انگوران، دندی (قطب جنوبی ۱)، قطب حلب (قطب جنوبی ۲) و قطب بازار شهر زنجان (قطب مرکزی).

الگوی استقرار و نظام سلسله مراتبی مراکز سکونتگاهی

سطح	سلسله مراتب سکونتگاهی	نام سکونتگاه	قلمرو
اول	مرکز استان	شهر زنجان	کل استان
دوم	مرکز ناحیه در قلمروهای شمالی و غربی	شهر زنجان	شهرستان‌های زنجان، ماهنشان، ایجرود و طارم
	مرکز ناحیه در قلمروهای شرقی و جنوبی	شهر ابهر	شهرستان‌های ابهر، سلطانیه، خرمدره و خدابنده
سوم	مراکز شهرستان	شهرهای زنجان، ماهنشان، زرین آباد، طارم، ابهر، خرمدره، سلطانیه و قیدار	منطبق با قلمرو اداری، سیاسی شهرستان‌ها
چهارم	مراکز منظومه‌ها	قره بوطه، نیک پی، ارمغانخانه و زنجان	شهرستان زنجان
		دندی و ماهنشان	شهرستان ماهنشان
		زرین آباد و حلب	شهرستان ایجرود
		چورزق و آببر	شهرستان طارم
		ابهر، هیدج، صائین قلعه و سلطانیه	شهرستان ابهر
		گرماب، زرین آباد، محمود آباد، قیدار و سجاس	شهرستان خدابنده
پنجم	مراکز حوزه‌های روستایی	۱۸۸ حوزه‌ی روستایی	خردترین سطح در سلسله مراتب روستایی

الگوی توزیع خدمات اجتماعی در سکونتگاههای شهری استان زنجان در سطح کنونی و سطح مورد انتظار

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورایعالی آمایش سرزمین

ردیف	سکونتگاه مرکز خدمات رسانی	منطقه برنامه ریزی	سطح خدمات اجتماعی	
			موجود	مورد انتظار
۱	زنجان		۱	۱
۲	ابهر	زنجان، ابهر، خرمدره، سلطانیه	۲	۱
۳	خرمدره		۳	۲
۴	قیدار	خدابنده، ایجرود	۳	۲
۵	آببر	طارم	۴	۲
۶	سلطانیه	زنجان، ابهر، خرمدره، سلطانیه	۴	۳
۷	هیدج		۴	۳
۸	ماهانشان	ماهانشان	۵	۲
۹	صایین قلعه	زنجان، ابهر، خرمدره، سلطانیه	۵	۳
۱۰	گرماب		۵	۴
۱۱	سجاس	خدابنده، ایجرود	۵	۴
۱۲	زرین آباد		۵	۳
۱۳	دندی	ماهانشان	۶	۵
۱۴	زرین رود	خدابنده، ایجرود	۶	۵
۱۵	چورزق	طارم	۶	۵
۱۶	حلب		۶	۵
۱۷	سهرورد	خدابنده، ایجرود	۶	۶
۱۸	کرسف		۶	۶
۱۹	ارمغانخانه	نیک پی	۶	۶
۲۰	نیک پی	نیک پی	۶	۴
۲۱	نوربهار	خدابنده، ایجرود	۶	۵

سطح بندی مراکز استقرار خدمات بر تو در نظام سکونتگاهی استان

خدمات	سطح خدمات	تعداد	مراکز سکونتگاهی ارائه دهنده خدمات	نوع اقدام
آموزش عالی و فنی حرفه ای	مراکز آموزش عالی فراملی	۱	زنجان	ترمیم و ارتقا
	مراکز آموزش عالی ملی	۲	زنجان، ابهر	ساماندهی و توسعه
	مراکز آموزش عالی استانی	۴	زنجان، ابهر، خرمدره، قیدار	پالایش و ارتقا
	مراکز آموزشی فنی و حرفه ای	۸	زنجان، ابهر، خرمدره، قیدار، آببر، ماهانشان، سلطانیه، زرین آباد	ساماندهی و توسعه
پژوهشی	مرکز تحقیق و توسعه با رویکرد فراملی	۱	زنجان	ایجاد
	پارک علم و فناوری	۲	زنجان، ابهر	ایجاد
	مرکز رشد	۴	زنجان، ابهر، خرمدره، قیدار	ایجاد و توسعه
	کریدور علم و فناوری	۸	زنجان، ابهر، خرمدره، قیدار، آببر، ماهانشان، سلطانیه، زرین آباد	ایجاد و توسعه
بهداشتی و درمانی	بیمارستان قطبی	۱	زنجان	ایجاد
	بیمارستان منطقه ای	۲	زنجان، ابهر	ایجاد و توسعه
	بیمارستان ناحیه ای	۵	زنجان، ابهر، قیدار، آببر، ماهانشان	ایجاد و توسعه

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناذ شوراعالی آمايش سرزین

شوراعالی آمايش سرزین

خدمات	سطح خدمات	تعداد	مراکز سکونتگاهی ارائه دهنده خدمات	نوع اقدام
فرهنگی و ورزشی	بیمارستان شهرستانی	۸	زنجان، ابهر، خرمدره، قیدار، آببر، ماهنشان، سلطانیه، زرین آباد	ایجاد و توسعه
	فرهنگسرا و سالن های اجرای هنری	۸	زنجان، ابهر، خرمدره، قیدار، آببر، ماهنشان، سلطانیه، زرین آباد	ایجاد و توسعه
	تئاتر و سینما	۲۱	کلیه شهرها	ایجاد و توسعه
	چاپخانه و صنوف وابسته	۸	زنجان، ابهر، خرمدره، قیدار، آببر، ماهنشان، سلطانیه، زرین آباد	ایجاد و توسعه
	ورزشگاه (استادیوم)	۸	زنجان، ابهر، خرمدره، قیدار، آببر، ماهنشان، سلطانیه، زرین آباد	ایجاد و توسعه
اداری، سیاسی	مجتمع ورزشی	۵	زنجان، ابهر، قیدار، آببر، ماهنشان	ساماندهی و توسعه
	سطح فرا استانی و استانی	۱	زنجان	تثبیت و نگهداشت
مالی، بانکی و گمرک	سطح شهرستان	۸	زنجان، ابهر، خرمدره، قیدار، آببر، ماهنشان، سلطانیه، زرین آباد	تثبیت و نگهداشت
	سطح فراملی و ملی	۳	زنجان، ابهر، خرمدره	ساماندهی و توسعه
	سطح استانی	۵	زنجان، ابهر، قیدار، آببر، ماهنشان	ایجاد و توسعه
حمل و نقل و ارتباطات	سطح شهرستانی	۸	زنجان، ابهر، خرمدره، قیدار، آببر، ماهنشان، سلطانیه، زرین آباد	ایجاد و توسعه
	لجستیک (نقطه آمادی) کشور	۱	زنجان	ایجاد و توسعه
	شرکت حمل و نقل بین المللی بار و مسافر	۲	زنجان، ابهر	ساماندهی و توسعه
	شرکت حمل و نقل ملی بار و مسافر	۵	زنجان، ابهر، قیدار، آببر، ماهنشان	ایجاد و توسعه
مهمان پذیری و گردشگری	شرکت حمل و نقل درون استانی بار و مسافر	۸	زنجان، ابهر، خرمدره، قیدار، آببر، ماهنشان، سلطانیه، زرین آباد	ایجاد و توسعه
	مؤسسه گردشگری فراملی	۳	زنجان، سلطانیه، ماهنشان	ایجاد و توسعه
	مؤسسه گردشگری ملی	۶	زنجان، سلطانیه، ماهنشان، آببر، قیدار، گرماب	ایجاد و توسعه
تخصصی پشتیبان	مؤسسه گردشگری استانی	۸	زنجان، ابهر، خرمدره، قیدار، آببر، ماهنشان، سلطانیه، زرین آباد	ایجاد و توسعه
	خدمات فنی و مهندسی	۵	زنجان، ابهر، قیدار، آببر، ماهنشان	ایجاد و توسعه
	خدمات تخصصی حوزه اجتماعی و حقوقی	۵	زنجان، ابهر، قیدار، آببر، ماهنشان	
	خدمات IT	۸	زنجان، ابهر، خرمدره، قیدار، آببر، ماهنشان، سلطانیه، زرین آباد	
	بیمه سرمایه گذاری	۸	زنجان، ابهر، خرمدره، قیدار، آببر، ماهنشان، سلطانیه، زرین آباد	
	مؤسسه بازاریابی	۸	زنجان، ابهر، خرمدره، قیدار، آببر، ماهنشان، سلطانیه، زرین آباد	
مرکز آزمایشگاهی پزشکی	۸	زنجان، ابهر، خرمدره، قیدار، آببر، ماهنشان، سلطانیه، زرین آباد		

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمايش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

سکونتگاههای شهری جدید در افق طرح

– شهرستان های: زنجان (قره بوطه ، قلتوق، اندآباد علیا)، خدابنده (دوتپه سفلی ، محمودآباد، کهلا) ، ماهنشان (پری) ، ایجرود (جوقین) ، طارم (دستجرده و گیلوان) .

سازمان فضایی شبکه های اصلی زیربنایی

استان زنجان از نظر پیوندهای منطقه ای شبکه ی حمل و نقل نیز وضعیت ممتازی دارد بر این اساس و بر پایه ی نیازهای توسعه ای استان در سالهای آینده مسیرهای ارتباطی و زیربنایی استان نیازمند دگرگونی هایی است .

چگونگی تعامل و پیوند کالبدی و ارتباطی استان زنجان با هفت استان هم جوار

استان	نوع راه ارتباطی	مسیر ارتباطی	نوع دسترسی	سطح دسترسی	سطح مورد انتظار	نوع اقدام
گیلان	آزادراه و راه اصلی	زنجان، قزوین، رشت	غیرمستقیم	درجه ۱	درجه ۱	حفظ و نگهداشت
	راه اصلی و راه فرعی	زنجان، گیلوان، رودبار، رشت	مستقیم	درجه ۳	درجه ۲	تقویت، بهبود و ارتقا
اردبیل	راه اصلی	زنجان، سرجم، فیروزآباد، اردبیل	مستقیم	درجه ۳	درجه ۲	تقویت، بهبود و ارتقا
	راه اصلی	زنجان، میانه، سراب، اردبیل	غیرمستقیم	درجه ۲	درجه ۲	حفظ و نگهداشت
آذربایجان شرقی	آزادراه	زنجان، تبریز	مستقیم	درجه ۱	درجه ۱	حفظ و نگهداشت
	راه اصلی (ترانزیت)	زنجان، میانه، بستان آباد، تبریز	مستقیم	درجه ۲	درجه ۲	حفظ و نگهداشت
	راه آهن	زنجان، میانه، مراغه، آذرشهر، تبریز	مستقیم	درجه ۲	درجه ۱	تقویت، بهبود و ارتقا
آذربایجان غربی	آزادراه و ترانزیت	زنجان، تبریز، ارومیه	غیرمستقیم	درجه ۲	درجه ۲	حفظ و نگهداشت
	جاده ترانزیت و راه اصلی	زنجان، میانه، مراغه، ارومیه	غیرمستقیم	درجه ۲	درجه ۲	حفظ و نگهداشت
	راه فرعی	زنجان، دندی، تکاب، ارومیه	مستقیم	درجه ۳	درجه ۲	تقویت، بهبود و ارتقا
کردستان	راه اصلی	زنجان، بیجار، سنندج	مستقیم	درجه ۲	درجه ۱	تقویت، بهبود و ارتقا
همدان	راه اصلی و ترانزیت و آزادراه	زنجان، تاکستان، همدان	غیرمستقیم	درجه ۲	درجه ۲	حفظ و نگهداشت
	راه اصلی و راه فرعی	زنجان، خدابنده، همدان	مستقیم	درجه ۳	درجه ۱	تقویت، بهبود و ارتقا
قزوین	آزادراه	زنجان، قزوین	مستقیم	درجه ۱	درجه ۱	حفظ و نگهداشت

استان	نوع راه ارتباطی	مسیر ارتباطی	نوع دسترسی	سطح دسترسی	سطح مورد انتظار	نوع اقدام
	جاده ترانزیت	زنجان، ابهر، قزوین	مستقیم	درجه ۲	درجه ۲	تقویت، بهبود و ارتقا
	راه آهن	زنجان، قزوین	مستقیم	درجه ۲	درجه ۱	تقویت، بهبود و ارتقا

پیوند ارتباطی فیزیکی استان با استان‌های شرقی و غربی آن به واسطه‌ی وجود آزادراه و جاده ترانزیت و راه آهن بسیار مناسب و پیوند ارتباطی با همسایگان شمالی و جنوبی ضعیف است. از آنجا که الگوی کلان شبکه ارتباطی و تأسیسات زیربنایی استان تحت تأثیر برنامه‌های ملی شکلی خطی دارد و منجر به عدم تعادل و توازن در استقرار این شبکه در استان شده و مناطق داخلی و حاشیه‌ای با کمبود امکانات زیربنایی و ضعف زیرساخت‌ها مواجه هستند، بنابراین ضرورت دارد با تقویت شبکه ارتباطی و تأسیسات زیربنایی د شبکه‌های فرعی منشعب از محور خطی ضمن حل مشکل ضعف دسترسی بخش‌های حاشیه‌ای استان به این امکانات و زیرساخت‌ها، ضریب پیوستگی پایین در شبکه‌ی ارتباطی استان با استان‌های هم‌جوار شمالی و جنوبی از طریق شهرستان‌های حاشیه‌ای استان افزایش یابد.

ماده ۴- برنامه‌های اجرایی آمايش استان زنجان به قرار زیر است:

نظام سکونتگاهی و توزیع فضایی جمعیت

- برنامه تاب آوری و توانمندسازی چند وجهی قلمروها (شهرستانها، شهرها و روستاها)
- برنامه تعادل بخشی فضایی سکونتگاهها
- برنامه ساماندهی کالبدی- فضایی سکونتگاهها (شهری، روستایی)

صنعت و معدن

- برنامه ایجاد، توسعه، تجهیز و تکمیل زیرساخت‌ها، فضاها و تسهیلات مرتبط با صنایع
- برنامه توسعه، تکمیل و تجهیز زنجیره‌ها، خوشه‌ها، تعاونی‌ها و واحدهای فعال و نیمه فعال صنعتی
- برنامه ارتقای بهره‌وری صنایع (مصرف بهینه آب و ...)
- برنامه توسعه و گسترش خدمات پشتیبان تولید صنعتی و معدنی
- برنامه توسعه، تکمیل و تجهیز زیرساخت‌ها، امکانات و تسهیلات مورد نیاز توسعه معادن
- برنامه تدوین مطالعات و تهیه اسناد و ارائه ضوابط و بسته‌های تشویقی توسعه صنایع
- برنامه ارتقای بهره‌وری معادن (شناسایی قابلیت‌های معدنی جدید، جذب فناوری‌های نوین و ...)
- برنامه حفاظت و صیانت از محیط زیست و کاهش آلودگی‌ها منتج از فعالیت‌های صنعتی و معدنی

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دستگاه شورای عالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- برنامه ایجاد و توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی
- برنامه حمایت از فعال سازی معادن کوچک مقیاس

بازرگانی

- برنامه حمایت از تسهیل و توسعه تجارت داخلی و خارجی و تنظیم قوانین و مقررات مورد نیاز
- برنامه توسعه، تجهیز و تکمیل زیر ساختهای مرتبط با بازرگانی (زیربنای بازرگانی، قطب ها، کریدورها و ...)

- برنامه توسعه و تکمیل ساختارها، خوشه ها، زنجیره ها و شبکه های بازرگانی
- برنامه تدوین طرح ها، برنامه ها و راه اندازی مراکز تحقیقاتی مرتبط با بازرگانی
- برنامه توسعه و گسترش تجارب مدرن و تجارت الکترونیک و فراهم سازی زیرساخت ها و تسهیلات مرتبط

ارتباطات و فناوری اطلاعات

- برنامه توسعه کاربردها و خدمات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات
- توسعه زیر ساخت های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات
- توسعه فناوری های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات و فعالیت های مجازی

گردشگری

- برنامه توسعه زیرساخت ها و تأسیسات و خدمات مرتبط با گردشگری
- برنامه توسعه گردشگری طبیعی
- برنامه توسعه گردشگری مذهبی، فرهنگی و تاریخی
- برنامه توسعه گردشگری روستایی و عشایری
- برنامه توسعه گردشگری سلامت
- برنامه حفظ، مرمت و نوسازی بافت های باارزش تاریخی
- برنامه بازاریابی و تبلیغات جاذبه ها و فعالیت های گردشگری
- برنامه حفظ و احیای میراث فرهنگی و تاریخی
- برنامه توسعه و ساماندهی صنایع دستی
- برنامه حمایت از تولید و صادرات صنایع دستی

حمل و نقل

- برنامه توسعه حمل و نقل چند وجهی
- برنامه توسعه خدمات لجستیکی حمل و نقل

- برنامه ارتقاء ایمنی حمل و نقل
  - برنامه توسعه و تجهیز حمل و نقل جاده ای
  - برنامه تجاری سازی زیر ساخت های حمل و نقل جاده ای
  - برنامه هوشمندسازی حمل و نقل کالا و مسافر
  - برنامه توسعه و تجهیز حمل و نقل جاده ای
  - برنامه توسعه و تجهیز حمل و نقل ریلی
  - برنامه تجاری سازی زیر ساخت های حمل و نقل هوایی
  - برنامه سیاستگذاری توسعه زیر ساخت های حمل و نقل و تهیه برنامه های حمل و نقل
- مدیریت و تصمیم گیری**
- برنامه ایجاد تغییرات نهادی و اصلاح و تقویت سیاست گذاری ها مبتنی بر آمایش سرزمین
  - برنامه تهیه اسناد، برنامه ها، طرح ها و مطالعات مورد نیاز ارتقا کیفیت سیستم مدیریت و نظام حکمرانی
  - برنامه توانمندسازی و بهره گیری حداکثری از ظرفیت مشارکت مردمی در اداره امور
  - برنامه اصلاح و تقویت نهادی دولت
- کشاورزی و امنیت غذایی**
- ارتقاء بهره وری و بهینه سازی تولید محصولات باغی
  - ارتقاء بهره وری و بهینه سازی تولید محصولات زراعی
  - برنامه بهبود بهره وری آب و اصلاح الگوی کشت
  - بهینه سازی بهره برداری تولید و فرآوری آبزیان
  - برنامه توسعه پرورش زنبورداری
  - توسعه پرورش دام و طیور
  - برنامه توسعه کشت و فرآوری گیاهان دارویی
  - برنامه توسعه مکانیزاسیون کشاورزی
  - توسعه کشت گلخانه ای
  - مدیریت صادرات محصولات کشاورزی
  - برنامه توسعه و توانمندسازی تعاونی ها، تشکل های و بهره برداران کشاورزی
  - برنامه هوشمند سازی و توسعه کشاورزی دانش بنیان
  - ساماندهی مالکیت اراضی (کشاورزی، جنگل ها، مراتع و ...)

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمايش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- تجاری سازی مدیریت بازار محصولات کشاورزی (جدید)
- برنامه توسعه واحدهای کشت و صنعت و سهامی زراعی

آب

- برنامه تأمین آب از منابع متعارف و نامتعارف
- برنامه مدیریت تقاضا آب
- برنامه بهسازی و توسعه تأسیسات آب و فاضلاب و بازچرخانی آب
- برنامه ارائه خدمات آب شرب و بهداشتی شهری و روستایی

محیط زیست و منابع طبیعی

- برنامه احیاء و بهره برداری پایدار از مراتع و جنگلها
- برنامه آبخیزداری و آبخوانداری
- برنامه حفاظت خاک
- برنامه مدیریت و یازیافت پسماند
- حفاظت و احیاء زیست بوم های خشکی
- برنامه پایش و مدیریت کاهش آلاینده ها
- تحقیق و توسعه در امور محیط زیست

انرژی

- برنامه توسعه انرژی های نوین و تجدیدپذیر
- بهسازی، نوسازی و نظارت بر شبکه های انتقال و توزیع انرژی

فرهنگ و هنر

- برنامه توسعه زیرساخت ها و تجهیز فضاهای فرهنگی - هنری
- برنامه توسعه تولیدات و خدمات فرهنگی

تربیت بدنی

- برنامه توسعه خدمات و تجهیز فضاهای ورزشی

آموزش، علم و فناوری

- برنامه توسعه و ساماندهی زیرساخت های آموزش و پرورش
- ماموریت گرایی (محوری) دانشگاه ها با مزیت های استانی
- برنامه توسعه و انطباق فعالیت های دانش بنیان با مزیت سنجی منطقه ای
- برنامه ساماندهی مراکز و موسسات آموزش عالی

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

بهداشت و درمان

- برنامه توسعه خدمات بهداشتی - درمانی
- برنامه توسعه زیرساخت‌های بهداشتی - درمانی
- برنامه ایجاد، توسعه و تجهیز بیمارستانهای تخصصی و فوق تخصصی

سرمایه اجتماعی

- برنامه کنترل آسیب‌های اجتماعی
- برنامه توسعه و ساماندهی اشتغال
- برنامه توسعه مشارکت، تعهد و اعتماد اجتماعی
- برنامه توسعه و ارتقاء سطح خدمات فرهنگی - اجتماعی
- توسعه منابع انسانی و توانمندسازی اقشار آسیب‌پذیر

دفاعی، امنیتی و پدافند غیر عامل

- برنامه ایجاد، توسعه، تکمیل و تجهیز زیرساخت‌ها، امکانات و تسهیلات مرتبط با مدیریت بحران
- برنامه هدایت، راهبری، شناسایی، پایش، مصون‌سازی و کاهش آسیب‌پذیری زیرساخت‌ها و کانون‌های جمعیت و فعالیت (از طریق رعایت اصول، الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی و پدافند غیر عامل)
- برنامه جامع پدافند غیر عامل و مدیریت بحران
- برنامه توسعه زیرساخت‌های لازم مدیریت بحران (متناسب با نقش استان در پشتیبانی از استان‌های مجاور در مواقع بحران)

- برنامه خروج تدریجی مراکز خطرزای غیر شهری از نقاط مسکونی
- برنامه اشراف، صیانت، مقابله، تحلیل و بررسی، معماری و مهندسی و هم‌افزایی اطلاعاتی و امنیتی در مسائل و اهداف راهبردی وزارت اطلاعات در محیط امنیت ملی

اقتصاد و سرمایه‌گذاری

- برنامه بهبود فضای کسب و کار
- برنامه تسهیل و جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی و جلب مشارکت‌ها
- برنامه توسعه کارآفرینی
- برنامه توسعه زیرساخت‌های صادراتی

ماده ۵- تمامی دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی مکلف به رعایت مفاد این سند می‌باشند.

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورایعالی آمایش سرزمین

ماده ۶- کلیه فعالیت‌های تعریف شده در بخش‌های مختلف این سند باید به گونه‌ای باشد که مجموع نیازها و مصارف آبی آن‌ها محدود به سقف آب قابل برنامه‌ریزی استان در چارچوب پانزدهمین مصوبه‌ی شورایعالی آب در حوضه‌های آبریز درجه ۲- که توسط وزارت نیرو ابلاغ می‌گردد- باشد. وزارت نیرو مکلف است آب قابل برنامه‌ریزی به‌هنگام شده را در دوره‌های زمانی ۵ ساله بازنگری و به تفکیک بخش‌های مختلف مصرف و حوضه‌های آبریز درجه ۲، به استان‌ها ابلاغ نماید.

ماده ۷- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است، گزارش عملکرد سالانه تحقق این سند را در پایان هر سال به دبیرخانه ارسال نموده و دبیرخانه نیز گزارشی از میزان تحقق‌پذیری اسناد آمایش همه استان‌ها را به شورایعالی ارائه می‌دهد.

ماده ۸- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است تمهیدات لازم به منظور تحقق‌پذیری سند و هم‌چنین مطالعات آمایش استان در سطح استان را فراهم آورد.

ماده ۹- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است به منظور تحقق عملیاتی سند؛ پیوند بین این سند با مطالعات آتی در سطح استان و برنامه‌های بلندمدت، میان مدت و کوتاه مدت از جمله بودجه سنواتی در استان را با تعامل و همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور برقرار نماید.

ماده ۱۰- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است حداکثر ظرف مدت یکسال، سند آمایش استان را بر اساس سند ملی آمایش سرزمین بازنگری، بروزرسانی و اسناد مربوطه را به دبیرخانه ارسال نماید.